

Školní družina pohledem rodičů

Lucie Valigurová

Bakalářská práce
2016

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií
Ústav pedagogických věd
akademický rok: 2015/2016

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lucie Valigurová**
Osobní číslo: **H120281**
Studijní program: **B7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Sociální pedagogika**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Školní družina pohledem rodičů**

Zásady pro vypracování:

Zpracování rešerše a studium odborné literatury.
Vymezení terminologie a teoretických východisek z oblasti rodiny, školní družiny a vychovatelství.
Příprava metodiky empirické části, zpracování projektu výzkumu a stanovení výzkumného problému.
Realizace kvantitativního výzkumu formou dotazníkového šetření.
Zpracování a vyhodnocení získaných dat, včetně jejich interpretace.
Prezentace výsledků výzkumu, jejich shrnutí a doporučení pro praxi.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

PÁVKOVÁ, Jiřina a Bedřich, HÁJEK. Školní družina. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-717-8751-5.

ČÁBALOVÁ, Dagmar. Pedagogika. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-2993-0

ČERMÁKOVÁ, Marie et al. Proměny současné české rodiny. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2000. ISBN 80-85850-93-1.

PRŮCHA, Jan et al. Pedagogický slovník. Praha: Portál, 2008.

CHRÁSKA, Miroslav, Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu. Praha: Grada, 2007. ISBN 9788024713694.

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Eva Šalenová

Ústav pedagogických věd

Datum zadání bakalářské práce:

9. prosince 2015

Termín odevzdání bakalářské práce:

27. dubna 2016

Ve Zlíně dne 9. prosince 2015

doc. Ing. Anežka Lengálová, Ph.D.
děkanka

Mgr. Jakub Hladík, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně 9.2.2016

.....
Kališová Lucie

¹⁾ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédá k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá názory rodičů na školní družinu. Cílem teoretické části je popsat a utřídit informace vycházející z tématu práce. Samotná kapitola je věnována rodině, jejím funkcím a přibližuje současnou rodinu. Dále popisuje pojem volný čas, vysvětluje vztah mezi volným časem a rodinou a navazuje výchovou mimo vyučování. Teoretickou část uzavírá kapitola o školní družině, vymezuje její cíle a činnosti probíhající v zařízení. Také se zaměřuje na prostředí ve školní družině. Praktická část se zabývá výzkumným šetřením zaměřené na rodiče dětí, které zachycuje hodnocení školních družin. Výsledky dotazníkového šetření jsou analyzovány a vyhodnoceny.

Klíčová slova: rodina, školní družina, volný čas, výchova mimo vyučování

ABSTRACT

This bachelor thesis deals with the views of parents on school clubs. The objective of the theoretical part is to over-write and organize information based on the theme of the work. The actual chapter is devoted to family, its functions and brings the contemporary family. It also describes the concept of leisure, explains the relationship between leisure and family and continues education outside the classroom. The theoretical part concludes with a chapter on school center, defines its objectives and activities taking place in the facility. It also focuses on the environment in the school club. The practical part deals with a research aimed at parents of children who captures evaluation after-school centers. The results of the survey are analyzed and evaluated.

Keywords: family, school club, leisure, education outside the classroom

Ráda bych upřímně poděkovala Mgr. Evě Šalenové, která mi poskytla při psaní mé bakalářské práce cenné rady, projevila ochotu a trpělivost. Dále bych ráda poděkovala respondentům za jejich ochotu při vyplňování dotazníku a rodině, která mi byla po celou dobu velkou oporou.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	9
I TEORETICKÁ ČÁST.....	10
1 RODINA.....	11
1.1 FUNKCE RODINY.....	12
1.2 SOUČASNÁ RODINA	13
2 VOLNÝ ČAS.....	15
2.1 VOLNÝ ČAS A RODINA	16
2.2 VÝCHOVA MIMO VYUČOVÁNÍ.....	17
3 ŠKOLNÍ DRUŽINA.....	19
3.1 CÍLE ŠKOLNÍ DRUŽINY	20
3.2 ČINNOSTI VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ	21
3.3 PROSTŘEDÍ ŠKOLNÍ DRUŽINY.....	22
II PRAKTICKÁ ČÁST	24
4 EMPIRICKÁ ČÁST.....	25
4.1 STANOVENÍ VÝZKUMNÝCH OTÁZEK	25
4.2 STANOVENÍ VÝZKUMNÝCH CÍLŮ	26
4.3 VÝZKUMNÝ SOUBOR	26
5 ANALÝZA A INTERPRETACE DAT	27
6 SHRNUÍ A DOPORUČENÍ.....	41
ZÁVĚR	44
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	46
INTERNETOVÉ ZDROJE.....	48
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	49
SEZNAM GRAFŮ	50
SEZNAM PŘÍLOH.....	51

ÚVOD

Bakalářská práce se zaměřuje na názory rodičů na školní družinu. Důvodem volby tématu je skutečnost, že na školní družinu není příliš často pohlíženo ze strany rodičů. Přitom spjitost školy a rodiny je neodmyslitelná. Dalším důvodem volby je, že rodiče mohou zasahovat do vnitřních záležitostí školy a mohou se participovat na zlepšení fungování školní družiny. Ve vztahu ke škole se o rodičích mluví jako o spolupracovnících a partnerech. Jako zákonní zástupci dětí, mají povinnost se zajímat o potřeby svého dítěte. Hlavním cílem bakalářské práce je zjistit názor rodičů na školní družinu a navrhnout možné doporučení pro lepší spolupráci a fungování školní družiny.

Školní družina naplňuje volný čas dětí, zabezpečuje odpočinek, zájmové a rekreační činnosti. Dětem je poskytnut i prostor na přípravu na vyučování, který je zcela dobrovolný. Vychovatel by měl poskytnout příjemné zázemí pro děti a měl by disponovat určitou dávkou empatie a tolerance.

Tématem školní družiny se zabývá zejména Bedřich Hájek. Dále pak Jiřina Pávková, Anna Holeyšovská a další.

Bakalářská práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části vymezujeme pojem rodina a funkci rodiny. Mapujeme současnou rodinu, která se neustále vyvíjí a prošla několika změnami. V další kapitole objasňujeme pojem volný čas. Jako následující podkapitulu jsme zařadili volný čas a rodinu, která je neodmyslitelně spojována. Na volném čase se kromě rodiny, úzce podílí také výchova mimo vyučování. Dalším kapitola navazuje zařízením pro výchovu mimo vyučování, školní družinou. Vymezujeme několik definic školní družiny, definujeme cíle školní družiny. Těchto cílů je dosaženo díky činností ve školní družině, kterým je věnována následující kapitola. Na závěr uvádíme kapitolu, týkající se prostředí školní družiny, která je bezpochyby důležitá pro zdravé a přátelské klima ve školní družině.

Praktická část je tvořena výzkumným šetřením, které zahrnuje výzkumné otázky a cíle, výzkumný soubor, techniku sběru dat a metodu analýzy dat. Obsahuje zmapování názorů rodičů na školní družinu, jejich informovanost o kroužcích, dále zhodnocení komunikace mezi vychovateli a rodiči. Výzkum probíhal za pomoci dotazníkového šetření. Úkolem rodičů bylo vyplnit dotazník, který jsme následně vyhodnotili a dále navrhujeme možná doporučení na zlepšení současné situace.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 RODINA

Rodina je nepostradatelná a těžko nahraditelná instituce, jak pro dítě, tak i pro dospělého člověka. Jedná se o nejvýznamnějšího socializačního činitele, který má možnost rozvoje osobnosti a také jej v rozhodující fázi ovlivňovat. Rodina je nenahraditelná při přejímání hodnot z generace na generaci. (Kraus, 2008, s. 79)

Pojem rodina je definována řadou různých definic. Rodinu charakterizujeme jako základní, primární a neformální sociální skupinu, tvořena různou velikostí, strukturou i různými vazby na společnost. (Přadka, 2004, s. 26)

Matoušek (2014, s. 13) popisuje současnou rodinu jako rodinné soužití lidí, přičemž tyto dospělé lidi spojuje citová vazba. Ve vztahu mohou být partneři opačného, ale i stejného pohlaví.

Podle Jandourka (2012, s. 194 – 195) se jedná o skupinu osob, která je spojená manželstvím, pokrevním příbuzenstvím nebo adopcí, které tvoří jednu domácnost a jsou spolu ve vzájemné interakci.

„Rodina je obecně původní a nejdůležitější společenská skupina a instituce, která je základním článkem sociální struktury i základní ekonomickou jednotkou a jejímiž hlavními funkcemi je reprodukce trvání lidského biologického druhu a výchova, resp. socializace potomstva, ale i přenos kulturních vzorů a zachování kontinuity kulturního vývoje.“ (Velký sociologický slovník, 1996, s. 940)

Dle Krause (2008, s. 80) můžeme rodinu rozlišovat na *nukleární „jadernou“*, kterou tvoří rodiče (rodič) a děti. Vztahy v rodině jsou založeny na příbuzenských a manželských vazbách. Dále pak na rodinu *rozšířenou „velkou“*, přičemž je rodina rozšířená o blízké příbuzné, jako jsou například prarodiče, strýce, tety, apod. Termín *orientační rodina* je určen pro rodinu, v níž jedinec vyrůstá jako dítě. *Rodina prokreační* je rodina, která později sama zakládá. Další dělení rodiny pojednává o průběhu socializace, to znamená, do jaké míry je rodina schopna se vypořádat s funkcemi, které má plnit. Může se jednat o rodinu *funkční*, kdy jsou všechny funkce přiměřeně naplněny, *dysfunkční*, přičemž některé funkce nejsou dostatečně naplňovány, ale neohrožují život rodiny) a *afunkční*, rodina už nezvládá své funkce a je zásadně narušena.

Jelikož na současnou rodinu jsou kladeny vyšší nároky a požadavky dochází k tomu, že své funkce plní jen nedostatečně. V následující kapitole jsme se proto zaměřili na konkrétní funkce, které by měly být dostatečně naplňovány.

1.1 Funkce rodiny

Dle Matouška (2014, s. 14 – 15) se původní souhrn funkcí rodiny tenčí a slábne, ale přesto úplně nemizí. V současnosti má rodina ze západní civilizace tyto funkce:

1. *Podporování socializace*, kdy se jedná o vychovávání dětí,
2. *Vztahovou podporu dospělých lidí*,
3. *Ekonomickou podporu všech členů*.

První dvě funkce nebudou nikdy nahrazeny jiným činitelem než rodinou. Od starověku až o současnost proběhlo několik pokusů vychovávat děti v jiném než v rodinném prostředí, ale tyto pokusy poukázaly na nenahraditelnost rodiny.

Dle Krause (2008, s. 81 – 83) došlo k určitým proměnám v plnění funkcí. Současná rodina plní tyto funkce:

Biologickoreprodukční funkce, u které se podstata nemění, ale je ve vyspělých zemích považována za překážku v kariérním růstu a seberealizaci obou rodičů. Za poslední období můžeme pozorovat úbytek dětí a ženy oddalují mateřství na pozdější věk.

Sociálně-ekonomická funkce, zahrnuje několik aspektů. Členové rodiny jsou zapojeni do výrobní i nevýrobní sféry v rámci výkonu určitého povolání a současně rodina je považována za významného spotřebitele, na němž je závislý ekonomický trh. Problémy v ekonomické funkci nastávají z důvodu nezaměstnanosti nebo zvyšováním životních nákladů.

Ochranná (zaopatřovací, pečovatelská) funkce, zahrnuje uspokojování životních potřeb (biologické, hygienické a zdravotní). Změna proběhla v tom, že se očekává od rodiny větší spoluúčast na této funkci například, pacienti jsou dříve propouštěni do domácí léčby než v minulosti, školy neorganizují očkování, preventivní zubní prohlídky, atd.)

Socializačně-výchovná funkce, hlavní úloha v rodině zůstává jako příprava dětí a mladistvých do praktického života. Rodina někdy přesouvá odpovědnost za výchovu na školu a

očekávají, že škola odbourá jejich chyby ve výchovných přístupech. Tyto nevhodné výchovné přístupy zahrnují *velmi liberální styl*, kdy je dítěti vše povoleno, *hýčkájící* (roz-mazlování dítěte), *perfekcionistický* (rodiče dbají na každý detail), *hypochondrizující* (rodiče mají nepřiměřené obavy o dítě), *autorativní* (rodina zadává dítěti příkazy) a *tvrdý* (obje-vuje se fyzické násilí).

Funkce rekreace, relaxace, zábavy, zahrnuje celou rodinu, ale pro děti mají největší vý-znam. Jakým způsobem rodina plní tuto funkci se projeví např., jaké koníčky mají, kde a jak tráví dovolené, jestli tráví svůj volný čas pohromadě, apod.

Emocionální funkce rodiny, je důležitá a nenahraditelná. Žádná instituce nevytvoří, tak potřebný pocit zázemí, lásky bezpečí a jistoty. Rozvedené a zaneprázdněné rodiny plní tuto funkci s velkými obtížemi nebo neplní skoro vůbec. V důsledku toho narůstá citově depri-vovaných a týraných dětí.

Kapitola nás seznámila s funkcemi rodiny a jejími změnami. Nedošlo pouze ke změně funkcí, ale k celkové změně rodiny. Následující kapitola pohlídne na současnou rodinu.

1.2 Současná rodina

Současnou rodinu poznamenalo několik změn. Tyto změny popíšeme v následující kapito-le. Současná doba klade větší důraz na význam rodiny jako útočiště před veřejným světem. Rodina zůstává nenahraditelnou institucí a slouží jako opěrný bod pro členy rodiny, ke kterému se mohou kdykoli uchýlit.

Současná rodina obsahuje tyto charakteristické rysy:

Je spleť a dlouhodobá *demokratizace uvnitř rodiny* má za důsledek, že muž nezastupuje výsadní postavení v rodině a žena plní povinnosti a práva, které dříve náležely jen muži. Vztahy se uvnitř rodiny změnilly na partnerské a děti se také podílejí na organizaci rodiny. Pro děti jsou oba rodiče inspirací do budoucího možného partnerského vztahu, kdy dítě se učí, jak takový vztah má vypadat a jaké pravidla je potřeba dodržovat.

Izolovanost rodiny vede k určitému uzavření od okolní společnosti. Izolovanost rodiny vznikla důsledkem odděleného soužití jednotlivých generací, menším významem sused-ských vztahů.

Zmenšování rodin zvyšuje počet jednočlenných domácností a počet osamělých žen s dětmi.

V rodinách dochází k *dezintegraci*, to znamená, že rodina netráví spolu tolik času, při kterém by si sdělovali své zážitky, radosti, starosti a hledaly cesty vzájemné pomoci a spolupráce. Opakem toho jsou rodiny, které vedle se jen korespondují, potkávají se spolu, ale přestávají komunikovat. V současné rodině se častěji objevuje, že manželé si vytvářejí ještě svá další pravidla tak, aby respektoval jejich vlastní záliby, apod. Často dochází k tomu, že děti jsou odkázány samy na sebe.

Dalším rysem je výrazné *zatížení rodičů pracovními aktivitami*, které je spojeno se *značným časovým zaneprázdněním*. Tito rodiče jsou vyčerpaní, mají málo času na relaxaci a společné trávení volného času s dětmi. Dochází k tomu, že časové zaneprázdnění je kompenzováno nadměrným přísunem materiálních prostředků, které poznamenává hodnotový systém a charakterové vlastnosti dětí.

Současná rodina se objevuje častěji *dvoukariérová*. Důsledkem je emancipace žen, která někdy vede i k rozpadu rodiny.

ČR patří k zemím s *nejvyšším počtem rozvodů*. Rozpadá se každé druhé manželství a tento rozpad ovlivňuje duševní zdraví dítěte a jeho osobnostní rozvoj. Partneři neuzavírají nová manželství, což se také podepisuje k velkému počtu rozvodů.

Dalším výrazným rysem je *diferencovanost rodin podle socioekonomické úrovně*, to znamená, že mnoho domácností se pohybuje ve škále s nižšími příjmy, které mohou vést k zadlužení a hrozí jim sociální vyloučení. (Kraus, 2008, s. 83 – 86)

Uvedená kapitola nás obeznámila s konkrétními změnami, kterými rodina za poslední období prošla. Změny také značně ovlivnily volný čas v rodině. Tématu volného času se věnujeme v následující kapitole.

2 VOLNÝ ČAS

Do této kapitoly jsme zařadili téma volný čas, protože je dnes významnou oblastí života a výchovy. Volný čas má obrovský význam pro děti a mládež, kdy pomáhá utvářet jednotlivce a dokonce celou společnost.

„Volný čas je čas, kdy člověk nevykonává činnosti pod tlakem závazků, jež vyplývají z jeho sociálních rolí, zvláště z dělby práce a nutnosti zachovat a rozvíjet svůj život.“ (Hofbauer, 2004, s. 13)

Volný čas lze definovat jako doba, kdy si své činnosti vybíráme dobrovolně, rádi a uspokojují naše potřeby. (Pávková, Hájek, Hofbauer, 2002, s. 13)

Dle Hofbauera (2004, s. 13) se někdy volný čas vymezuje jako čas, který zbývá po splnění pracovních a nepracovních činností. Jedná se o tzv. zbytkovou teorii volného času, která je rozšířená v německé literatuře. Jeho přesnější charakteristika volného času pojednává o činnosti, od které něco očekáváme, svobodně se jí účastníme a přináší nám příjemné zážitky a uspokojení.

Do pojmu volný čas je zahrnován odpočinek, rekreace, zábava, zájmové činnosti, zájmové vzdělávání, dobrovolná společensky prospěšná činnost i čas, který je spojený s těmito činnostmi. Z pohledu dětí a mládeže do volného času nespadá vyučování a činnosti s ním související, sebeobsluha, základní péče o zevnějšek a svou osobu a osobní věci. Dále pak povinnosti spojené s provozem rodiny, domácnosti, výchovného zařízení, další vzdělávání a další časové ztráty. Do volného času nespadají ani činnosti zabezpečující biologickou existenci člověka jako například jídlo, spánek, hygiena, zdravotní péče. Ale i tyto činnosti se mohou stát koníčkem některých lidí např. ve vztahu k přípravě nebo konzumaci jídla. Specifikem volného času dětí a mládeže je to, že je žádoucí jeho pedagogické ovlivňování, jelikož děti ještě nemají dostatek zkušeností a schopnosti se orientovat ve všech oblastech zájmového vzdělávání. Děti a mládež potřebují citlivé vedení, ale toto vedení musí být nenásilné a nabízené činnosti musí být pestré a přitažlivé, účast dobrovolná. Dle věku dětí, jejich mentální a sociální vyspělosti a i na charakteru rodinné výchovy se odvíjí míra ovlivňování volného času. (Pávková, Hájek, Hofbauer, 2002, s. 13 – 14)

Tato kapitola nás informovala o tom, co je volný čas a jak je možné jej chápat. Také, že nás pedagogicky ovlivňuje a činnosti ve volném čase musí atraktivní a podmanivé. Nava-

zující kapitola se zaměřuje na vztah volného času a rodiny. Musíme si uvědomit, že aktivity volného času se objevují ve všech prostředích života a to bez pochyby i v rodině.

2.1 Volný čas a rodina

Pro velkou část dětí a mládeže je rozhodující a také prvotním prostředím volnočasového života primární sociální skupina, kterou tvoří rodina. Rodina se podílí na formování osobnosti, tvorbě hmotných podmínek a sociální ochraně. Také se poprvé v rodině objevuje výchova a vzdělávání, rozvoj mezilidských vztahů a základy hodnotové orientace. Tradiční rodina poskytuje svým příslušníkům v několika oblastech příznivější podmínky než předtím, ale zároveň prochází důležitými změnami, například individualizací a uvolňováním vztahů mezi jejími příslušníky. (Hofbauer, 2004, s. 55-56)

Rodiče představují prvotní vzory pro své děti. Děti přejímají, jak žít určitým způsobem a také napodobují jejich životní styl.

„Pro formování vztahu k volnému času jsou důležité některé skutečnosti:

- O jaký typ rodiny se jedná, jaký je způsob rodinného soužití, zda se jedná o rodinu malou nebo velkou, uzavřenou či otevřenou, jaký je věk rodičů i dětí, počet dětí, jejich pohlaví, styl rodinné výchovy apod.;
- Jaké jsou zájmy rodičů, jak si je navzájem tolerují, jaký význam se jim přikládá i kolik finančních prostředků jsou svým koníčkům i koníčkům dětí ochotni věnovat.“
(Pávková, Hájek a Hofbauer, 2002, s. 30)

Každá rodina využívá svůj volný čas jiným způsobem, který je podmíněn zejména způsobem jejího života, postoji a výchovnou praxí vůči dětem. Také je ovlivněn časovými a hmotnými možnostmi pro volnočasovou aktivitu. Rodiče by měli působit jako inspirátoři, iniciátoři nebo spoluorganizátoři aktivit svých dětí a vůbec celé rodiny. (Hofbauer, 2004, s. 57)

V náročných situacích, životních neštěstí a ztrátách nám mohou pomoci právě osobní zájmy a záliby. Stanoveným cílem rodiny a ostatních institucí podílejících se na výchovném procesu ke zdravému životnímu stylu je vychovat člověka, který dokáže plnohodnotně hospodařit se svým volným časem, respektuje svou životní hodnotu, má pestré a mnohostranné zájmy a jeden celoživotní zájem. (Pávková, Hájek, Hofbauer, 2002, s. 31)

Tato kapitola nám poukázala, jak důležitou roli tvoří rodina ve vztahu k volnému času. Seznámila nás se skutečnostmi, které ovlivňují vztah k volnému času a hlavním cílem volného času. Na kladném vztahu k volnému času se nepodílí pouze rodina, ale i činnosti školy mimo vyučování.

2.2 Výchova mimo vyučování

V této kapitole vysvětlíme pojem výchova mimo vyučování a její funkce.

Na výchově mimo vyučování se podílí rodina, škola, zařízení pro výchovu mimo vyučování, některé další subjekty a jiné společenské vlivy. Pojem výchova mimo vyučování probíhá mimo povinné vyučování, probíhá mimo bezprostřední vliv rodiny, dále je institucionálně zajištěná a uskutečňuje se převážně ve volném čase. (Pávková, Pavlíková, Hrdličková, 2002, s. 37)

Výchova mimo vyučování má za úkol rozvíjet potřeby celoživotního vzdělávání, čímž naplňuje funkci *výchovnou, vzdělávací, zdravotní a sociální*. Na *výchově vzdělávací funkci* je kladen velký důraz, protože zde dochází k rozvíjení schopností dětí a mládeže, jejich usměrňování, ke kultivaci a uspokojování jejich zájmů a potřeb, formování žádoucích postojů a morálních hodnot. Abychom dosáhli u dětí motivace ke společensky žádoucímu využívání volného času, k získávání nových vědomostí, dovedností, tak je musíme motivovat zajímavými a atraktivními zájmovými činnostmi. Děti a mládež se na základě těchto činností mohou seberealizovat a přiměřeně sebehodnotit, čímž si vytváří vlastní názor na život a na svět.

Z hlediska usměrňování režimu dne tak, abychom vytvářeli zdravý životní styl u dětí, naplňujeme *zdravotní funkci*. Zdravý životní styl tvoří střídání činností různého charakteru jako například duševní a tělesné činnosti, práce a odpočinek, pohyb na čerstvém vzduchu, tělovýchovné a sportovní činnosti). Stravování v některých zařízeních také může vést děti ke správné životosprávě. Příjemné prostředí, pohoda, pobyt mezi oblíbenými lidmi, estetické materiální prostředí, dostatek prostoru také přispívají ke zdravému duševnímu vývoji. Nezbytné je i dodržování zásad bezpečnosti.

Zařízení pro výchovu mimo vyučování musí naplňovat důležitou *funkci sociální*. Zařazení dětí do těchto zařízení zbavují rodiče do jisté míry starostí v době, kdy jsou v zaměstnání nebo vyřizují jiné povinnosti. Výchově – vzdělávací zařízení mají jeden z několika cílů

odbourávat rozdíly mezi nestejnými materiálními a psychologickými podmínkami v rodinách. Zaměřují se zejména na děti z méně podnětných nebo z konfliktních rodin. Hlavním cílem této funkce je utváření bohatých a žádoucích sociálních vztahů. Každá výchovná zařízení plní sociální funkci různým způsobem a v odlišné míře. (Pávková, Pavlíková, Hrdličková, 2002, s. 39 - 40)

Tyto funkce naplňují školská zařízení pro výchovu mimo vyučování. Nejčtenějším školským zařízením pro výchovu mimo vyučování je školní družina, kterou se vymezíme v následující kapitole. Kapitola nám také nabídne podmínky pro úspěšné dosažení naplnění funkčnosti činností.

3 ŠKOLNÍ DRUŽINA

Školní družina je školské zařízení výchovy mimo vyučování a neměla by být vnímána jako pokračování školního vyučování. V žádném případě se nejedná o sociální službu nebo hlídání dětí. Školní družina zabezpečuje dětem odpočinek, relaxaci, ale i zájmové využití volného času. Pedagogická práce je specifická. (Balková, 2006, s. 9)

Školní družina je školské zařízení mimo vyučování, které je řazeno mezi nejpočetnější zařízení pro volný čas, zaměstnává několik vychovatelů. Školní družina funguje ve školních dnech jako přechod mezi výukou ve třídách a pobytem doma.

„Školní družiny jsou školská zařízení, která poskytují zájmové vzdělávání žákům z jedné nebo několika základních škol podle vlastního vzdělávacího programu, který jim umožňuje výrazně se profilovat podle zájmů a potřeb žáků. Školní družina složí především výchově, vzdělávání, rekreační, sportovní a zájmové činnosti žáků v době mimo vyučování.

Je přednostně určena nejmladším žákům (1. – 5. Třída), případně i dětem v přípravné třídě jedné nebo více základních škol a dětem v přípravném stupni jedné nebo více škol speciálních. K pravidelné denní docházce lze přijímat i žáky druhého stupně základní školy, žáky nižšího stupně šestiletého nebo osmiletého gymnázia nebo odpovídajících ročníků osmiletého vzdělávacího programu konzervatoře. K pravidelné denní docházce probíhá pestrá nabídka zájmových činností ve známém prostředí, které dává dětem pocit bezpečí a pro rodiče je finančně dostupná.“ (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2015)

Školní družina je školské zařízení mimo vyučování, které je řazeno mezi nejčetnější mezi ostatními zařízeními pro volný čas, zaměstnává nejvíce vychovatelů a jeho odděleními prošlo mnoho dětí. Školní družina ve školních dnech funguje jako přechod mezi výukou ve třídách a pobytem doma. Zabezpečuje odpočinek, rekreaci a zájmové činnosti. Školní družina může být provozována i o prázdninách a organizovat společně s dalšími subjekty akce i ve volných dnech. Školní družina obsahuje samostatnou oblast vzdělávací činnosti a řídí se specifickými požadavky a pravidly pedagogiky volného času. Pro funkčnost činností jsou stanoveny personální, materiální, řídicí a kontrolní podmínky. Mezi personální podmínky řadíme osobnost vychovatele, která je odborně vzdělaná a disponuje s určitou dávkou empatie. Dále materiální podmínky zahrnují vybavení prostor kluboven a sportovních areálů. Pro plnění řídicí a kontrolní podmínky využívá oporu školní družina v právním vymezení své činnosti a činnosti vztahující se k dětem (Hájek, 2007, s. 10)

V této kapitole jsme si vymezili různé náhledy definic na školní družinu. Dále se zaměříme na cíle školní družiny.

3.1 Cíle školní družiny

Zájmové činnosti ve školní družině by měly maximálně rozvíjet dítě, zajistit mu odborné vedení při volnočasových aktivitách a obohatit jeho denní režim. Mezi obecné cíle vzdělávání řadíme rozvoj osobnosti člověka, který bude vybaven poznávacími a sociálními způsobilostmi, mravními a duchovními hodnotami pro osobní a občanský život, výkon povolání nebo pracovní činnosti, získávání informací a učení se v průběhu celého života. Dalším cílem je získání všeobecného vzdělání nebo všeobecného a odborného vzdělání, pochopení a uplatňování zásad demokracie a právního státu, základních lidských práv a svobod spolu s odpovědností a smyslem pro sociální soudržnost, také pochopení a uplatňování principu rovnosti žen a mužů ve společnosti. Dále obecné cíle tvoří utváření vědomí národní a státní příslušnosti a respektu k etnické, národnostní, kulturní, jazykové a náboženské identitě každého, poznání světových a evropských kulturních hodnot a tradic, pochopení a osvojení zásad a pravidel vycházejících z evropské integrace jako základu pro soužití v národním a mezinárodním měřítku, získání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně vycházející ze zásad trvale udržitelného rozvoje a o bezpečnosti a ochraně zdraví. (Školský zákon č.561/2004 Sb.)

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (2004, s. 8 – 9) vymezil stručnějším formulací rámcových cílů:

1. Rozvoj dítěte, jeho učení a poznání,
2. Osvojování základů hodnot, na nichž je založena naše společnost,
3. Získávání osobní samostatnosti a schopnosti se projevit jako samostatná osobnost působící na své okolí.

Pedagog by si měl uvědomit, že tyto cíle jsou univerzální, přirozené a všudypřítomné; to znamená, že i při neřízených nebo předem nenaplánovaných činnostech působí na dítě a že svým chováním, jednáním i svými postoji dítě ovlivňuje. Záměrné naplňování těchto cílů může podporovat, ale zároveň tomu bránit.

Činnost školní družiny by měla ústít do získávání určitých kompetencí. Kompetence lze chápat jako dílčí vzdělávací cíle. Dle Hájka (2007, s. 12 – 13) je rozdělujeme:

- kompetence k učení: žák se ochotně učí, započatou práci dokončí, využívá efektivní metody pro učení, umí kriticky hodnotit své výkony, umí poznatky spojit do souvislostí, zkušenosti uplatňuje v praktických situacích.
- kompetence k řešení problému: žák vnímá okolní dění a problémy, které ho motivují k řešení dalších problémů, chápe problém, promyslí a naplánuje řešení problému, chápe, že vyhýbání se problému nevede k cíli, nalézá různé způsoby řešení problémů.
- komunikativní kompetence – žák ovládá řeč a neverbální komunikaci, vhodnými větami vyjadřuje myšlenky, sdělení, otázky a odpovědi, komunikuje bez ostychu mezi vrstevníky i s dospělými, umí naslouchat druhým.
- sociální a interpersonální kompetence – žák se učí plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, je odpovědný vůči svým úkolům a povinnostem, je citlivý a ohleduplný, zná rozdíl mezi vhodným a nevhodným chováním, ovládá schopnost se prosadit i podřít.
- občanské kompetence – zná své povinnosti a práva, chápe nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit, žák je zodpovědný, ovládá a řídí své jednání, pečuje o osobní zdraví a bezpečí sebe i ostatních.
- kompetence k trávení volného času – žák zná možnosti smysluplného trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti, které dále umí rozvíjet.

Těchto kompetencí dosahujeme pomocí činností ve školní družině. V další kapitole popíšeme tyto činnosti podrobněji.

3.2 Činnosti ve školní družině

Dle Hájka (2007, s. 15) můžeme den dítěte rozdělit na tři časové úseky. Prvním časovým úsekem je *pracovní dobu*, kdy se jedná o dobu, kterou dítě stráví ve škole při vyučování a přípravou na vyučování. Druhým časovým úsekem je *doba mimopracovní*, kdy jedinec potřebuje určitou dobu na regeneraci sil a nezbytně životní úkony jako jsou například jídlo, hygiena. U dítěte se může jednat i dobu, kdy je objektem sociálních služeb. Následuje poslední časový úsek tzv. *doba volného času*, jedná se o dobu, kdy se dítě plně věnuje svým činnostem podle své svobodné volby.

Školní družina slouží k výchově, vzdělávání a rekreaci žáků. Dosahuje své funkce *odpočinkovými činnostmi*, které odbourávají únavu. Odpočinek můžeme zařadit kdykoliv během dne dle potřeby žáků. Klidová doba může být realizována na lehátku či lůžku. Námětové, stolní hry nebo klidná zájmová činnost, například poslech hudby, zpěv, apod. mohou také naplnit klidový režim. Zařazení odpočinkových činností je nebytné a velmi důležité, protože se jedná o náplň psychohygienického poslání.

Dále je důležitý *aktivní odpočinek* nebo li *rekreační činnosti*, které slouží také k regeneraci sil. Zahrnuje náročnější pohybové, sportovní turistické nebo manuální prvky. Hry a spontánní činnosti mohou být rušnější a nelze je brát jako nekázeň, ale jako možnou relaxaci.

Mezi další činnosti patří *zájmové činnosti*, které rozvíjí osobnost dítěte. Zájmové činnosti podporují seberealizaci, další poznávání a rozvoj pohybových dovedností. Zařazujeme je jako činnost skupinovou, individuální nebo jako organizovanou a spontánní aktivitu, která přináší dětem radost a uspokojení.

Příprava na vyučování je rozmanitý okruh činností související s plněním školních povinností. Může mít formu vypracovávání domácích úkolů, zábavného procvičování učiva formou didaktických her nebo získávání dalších doplňujících poznatků při praktických činnostech. (Hájek, 2003, s. 17)

Při přípravě na vyučování hrají důležitou roli požadavky rodičů, učitelů, doba pobytu dítěte ve školní družině, prostory a materiální vybavení školní družiny, počty dětí v odděleních, organizace a provoz ve školní družině a individualita dětí.

Ve školní družině je nepřijatelné, aby se dohánělo učivo, které se ve škole nestihlo probrat. Vychovatel nedoučuje, ale může vést děti k samostatné práci, poradit při učení, vytvořit jim vhodné podmínky. (Hájek, 2007, s. 15 – 18)

Tato kapitola nám shrnula činnosti školní družiny. V následující kapitole si přiblížíme prostředí školní družiny, které má ve velké míře vliv na naplnění cílů daných činností. Také se podepisuje na atmosféře ve školní družině.

3.3 Prostředí školní družiny

Na příjemném klimatu ve školní družině se nejvíce podílí děti a vychovatelka, která by měla splňovat několik základních předpokladů. Prvním z nich jsou *osobnostní dispozice*.

Nejdůležitějším základem pro úspěšný výkon povolání vychovatelky je mít kladný vztah k dětem a dokázat jej projevit. Mít schopnost empatie, efektivně jednat s dětmi a rodiči. Vychovatelka má disponovat fyzickou zdatností, smyslem pro humor a podporovat dětské sebevědomí a motivovat je do zájmových činností. *Oblečení* by mělo být přiměřené k pedagogické profesi, které vytváří první dojem o vychovatelce a vytváří její vizitku. Oblečení by mělo být střizlivé, pohodlné, tak aby nebránilo vychovatelce při činnostech s dětmi. *Líčení a užívání kosmetiky* nesmí být výrazné a nápadné. Za vhodné *vystupování* vychovatelky se považuje správné držení těla, které podtrhuje přirozenou autoritu. Dalším předpokladem je *způsob komunikace*, kdy vychovatelka umí pracovat s intonací svého hlasu, aniž by musela křičet. Vychovatelka disponuje bohatou slovní zásobou. Při konverzaci navazuje oční kontakt. Vychovatelka využívá *gesta a mimiku*, které pomáhají ke srozumitelnosti projevu. Úsměvem může vyjadřovat souhlas s dítětem. (Hájek, 2003, s. 34 – 35)

Na příjemném klimatu se podílí nejen vychovatelka, ale také prostory, které mají funkci herny. Tyto prostory jsou podle potřeb náležitě vybaveny a díky své členitosti navozují pocit bezpečí a radosti. Mezi vybavení školní družiny patří stolní hry, stavebnice, sportovní náčiní, výtvarné pomůcky, hudební nástroje a dětské knihy. Školní družina je také vybavena televizory a audiovizuální technikou, která může sloužit do jisté míry jako motivace k rozhovoru nebo výtvarné činnosti. Do školních družin jsou instalovány i počítače, které díky hrám rozvíjí pozornost, pohotovost, představivost a další intelektové schopnosti. Další vybavení školních družin je dle možností a místních podmínek.

Jako pozitivní vizitka se hodnotí výzdoba družiny, která je tvořena výrobky dětí a mění se v průběhu ročních období a dalších námětů. Školní družina využívá i dalších prostorů školy např. tělocvičny, hřiště, dílny, apod. (Hájek, 2003, s. 43 – 46)

Poslední kapitola nás seznámila, co tvoří příjemné prostředí ve školní družině. Prvním prvkem je vychovatelka. Měla by ovládat gesta a mimiku, přiměřeně se oblékat a líčit, vhodně vystupovat a komunikovat. Také by měla umět pracovat se svým hlasem a slovní zásobou. Další prvek tvoří prostory a vybavení školní družiny.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 EMPIRICKÁ ČÁST

Odborná literatura Metody pedagogického výzkumu od Miroslava Chrásky z roku 2007 je opěrným bodem a vodítkem praktické části. Zrealizovali jsme kvantitativní výzkum pomocí dotazníkového šetření. Tyto dotazníky byly určeny pro rodiče dětí, které navštěvují školní družinu.

„Samotný dotazník je soustava předem připravených a pečlivě formulovaných otázek, které jsou promyšleně seřazeny a na které dotazovaná osoba (respondent) odpovídá písemně. Kladené otázky se mohou vztahovat buď k jevům vnějším (např. názory učitelů na zaváděná organizační opatření), nebo k jevům vnitřním (např. postoje, motivy, citové stavy apod.).“ (Chráska, 2007, s. 163)

Rodina či rodinné prostředí významně ovlivňují utváření osobnosti dětí, proto by rodiče měli působit jako pozitivní vzory. V případě, že rodič tráví většinu času v zaměstnání a doma se následně věnuje jen svým povinnostem, určitě nebude dobrým vzorem. Na utváření osobnosti dětí se také podílí zařízení pro výchovu mimo vyučování, která nabízí bohaté a různorodé možnosti využívání volného času. Zaměřili jsme se konkrétně na školní družinu, která zaručuje rodičům, že o jejich děti bude dobře postaráno z hlediska bezpečnosti i pestrého programu činností. Záměr výzkumu byl zjistit celkový pohled rodičů na školní družinu.

4.1 Stanovení výzkumných otázek

Na základě stanovení výzkumných cílů jsme formulovali hlavní výzkumnou otázku: Jaký je názor rodičů na školní družinu?

Díličními výzkumnými otázkami jsme specifikovali hlavní výzkumnou otázku:

1. Jaký vztah měli rodiče ke školní družině?
2. Jaký je názor rodičů na trávení volného času ve školní družině?
3. Jaká je informovanost rodičů o kroužcích?
4. Jaký je způsob komunikace mezi vychovatelem a rodičem?
5. Jaký je důvod zařazení dítěte do školní družiny?

4.2 Stanovení výzkumných cílů

Hlavním cílem výzkumu bylo zjistit názor rodičů na školní družinu.

Hlavní cíl jsme dále specifikovali dílčími cíly:

- Zjistit vztah rodičů ke školní družině v době, kdy ji sami navštěvovali.
- Zjistit názor rodičů na způsob trávení volného času ve školní družině.
- Zjistit informovanost rodičů celkově o školní družině.
- Zjistit názor rodičů na způsob komunikace vychovatele.
- Zjistit důvody zařazení dítěte do školní družiny.

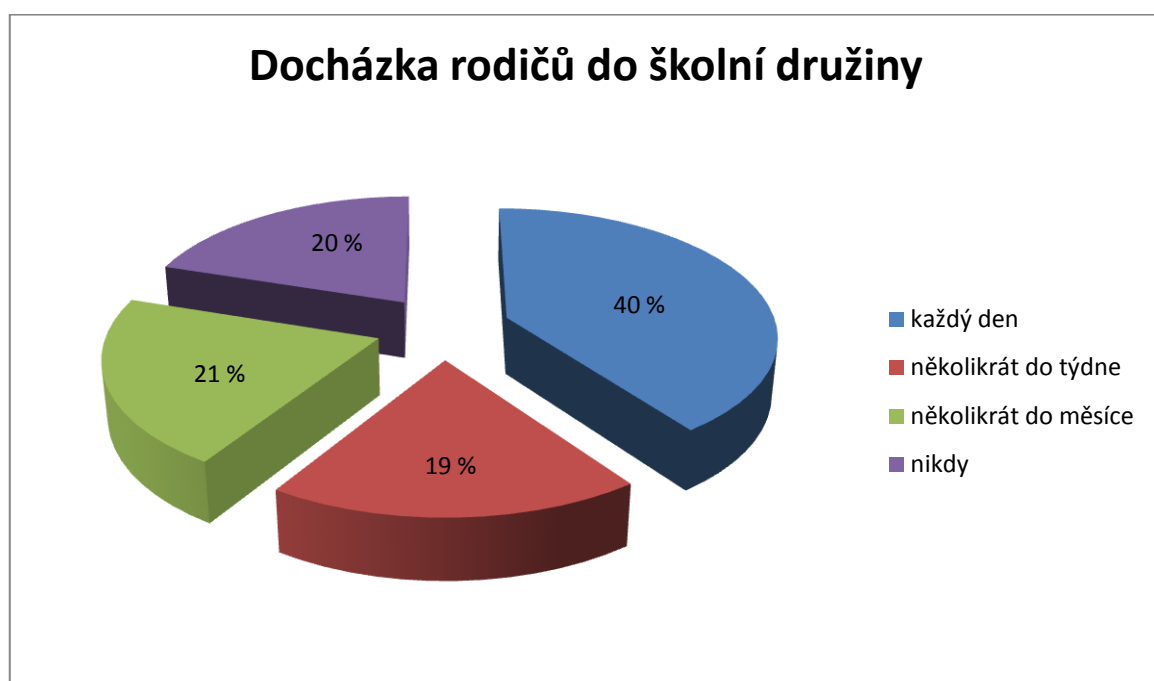
4.3 Výzkumný soubor

Z hlediska dostupnosti jsme zvolili kvantitativní výzkum. Kvantitativní výzkum probíhal formou anonymního dotazníku. Tyto dotazníky byly určeny pro rodiče dětí, které navštěvují školní družinu. Jednalo se o rodiče z Olomouckého kraje, konkrétně okresu Přerov. Vyplňování a sběr dotazníků probíhal od února 2015 do začátku měsíce dubna 2015. Celkem bylo rozdáno 105 dotazníků v tištěné formě. Navráceno bylo 81 dotazníků, tedy 77 %. Dotazník obsahoval 14 otázek, které byly tvořeny formou uzavřených a polootevřených otázek.

5 ANALÝZA A INTERPRETACE DAT

Jednotlivé odpovědi z dotazníků jsou zaznačeny do následujících grafů.

Otázka č. 1: Navštěvoval/a jste Vy sám/a někdy školní družinu?

Graf č. 1 - Docházka rodičů do školní družiny

Z výzkumného šetření vyplynulo, že 32 rodičů (40 %) navštěvovalo školní družinu každý den, 16 rodičů (19 %) několikrát do týdne, 17 rodičů (21 %) několikrát do měsíce a 16 rodičů (20 %) vůbec nechodilo do školní družiny. Celkem navštěvovalo školní družinu 65 dotazovaných rodičů (80 %).

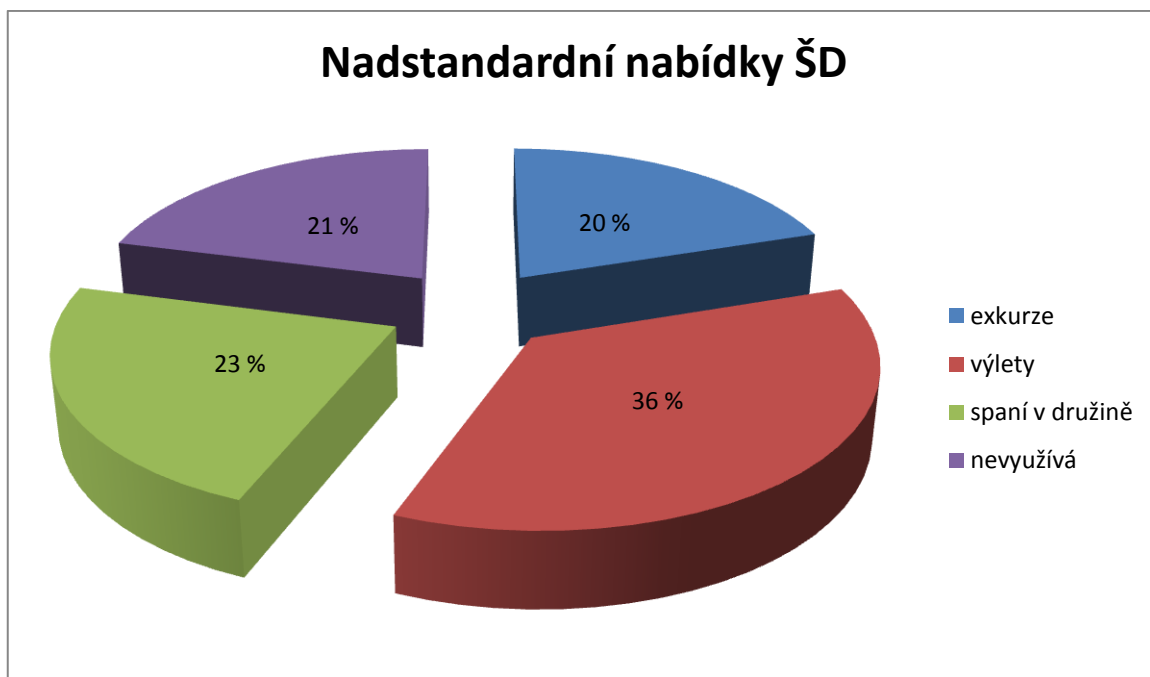
Otázka č. 2: Navštěvoval/a jste ji rád/a?

Graf č. 2 - Vztah rodičů ke školní družině, kterou navštěvovali

Z dotazovaných rodičů, kteří navštěvovali školní družinu, vyplynulo, že 58 rodičů (72 %) chodilo do školní družiny rádo a 7 rodičů (28 %) mělo ke školní družině negativní vztah. Jako nejčastější důvod tohoto negativního vztahu bylo uvedeno, že vychovatelka byla netrpělivá a neustále je napomínala. Dále, že v družině neprobíhaly žádné zájmové činnosti a respondent uvedl, že si mohl hrát doma. 3 respondenti neuvodli důvod, proč školní družinu nenavštěvovali rádi.

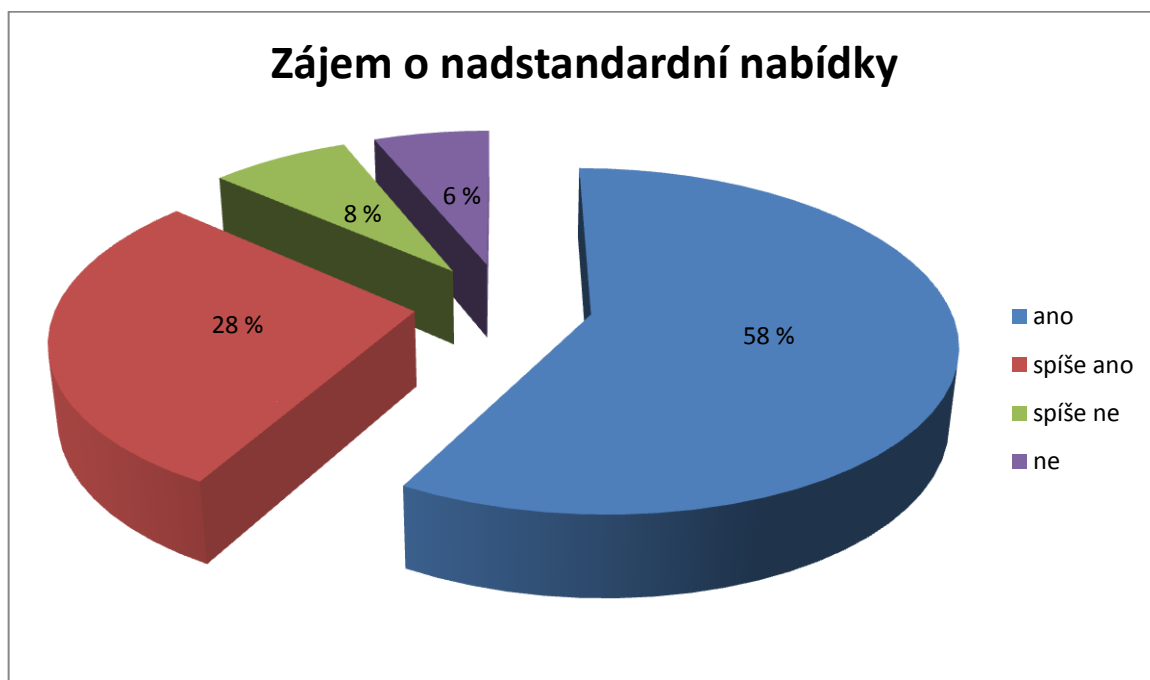
Otázka č. 3: Využívá Vaše družina „nadstandardních“ nabídek jako jsou: (možnost více odpovědí)

Graf č. 3 – Nadstandardní nabídky ŠD

Z celkového počtu 107 zakroužkovaných odpovědí patří konání výletů mezi nejčastější odpovědi, čili výlety byly označeny 39 krát (36 %). Mezi druhou nejčastěji využívanou nadstandardní nabídku je řazeno spaní ve družině, kdy odpovědělo 25 rodičů (23 %). Konání exkurzí zaznačilo 21 rodičů (20 %) a 22 rodičů (21 %) tvrdí, že školní družina tyto nabídky nevyužívá.

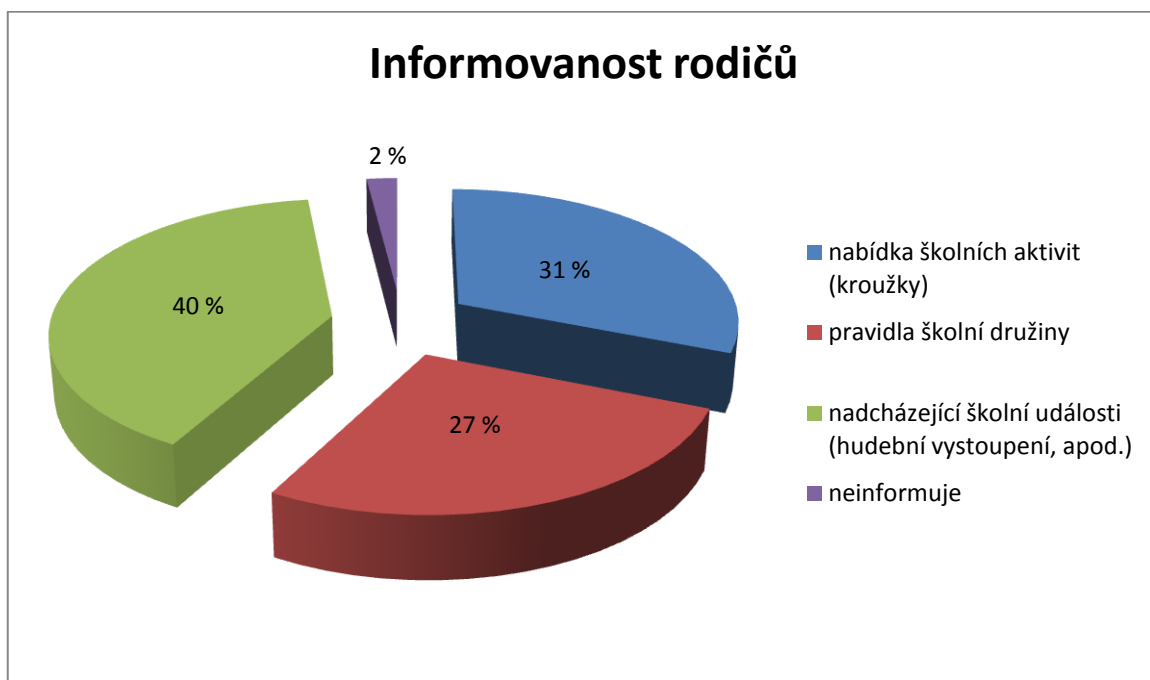
Otázka č. 4: Uvítal/a byste tyto „nadstandardní“ nabídky?

Graf č. 4 – Zájem o nadstandardní nabídky

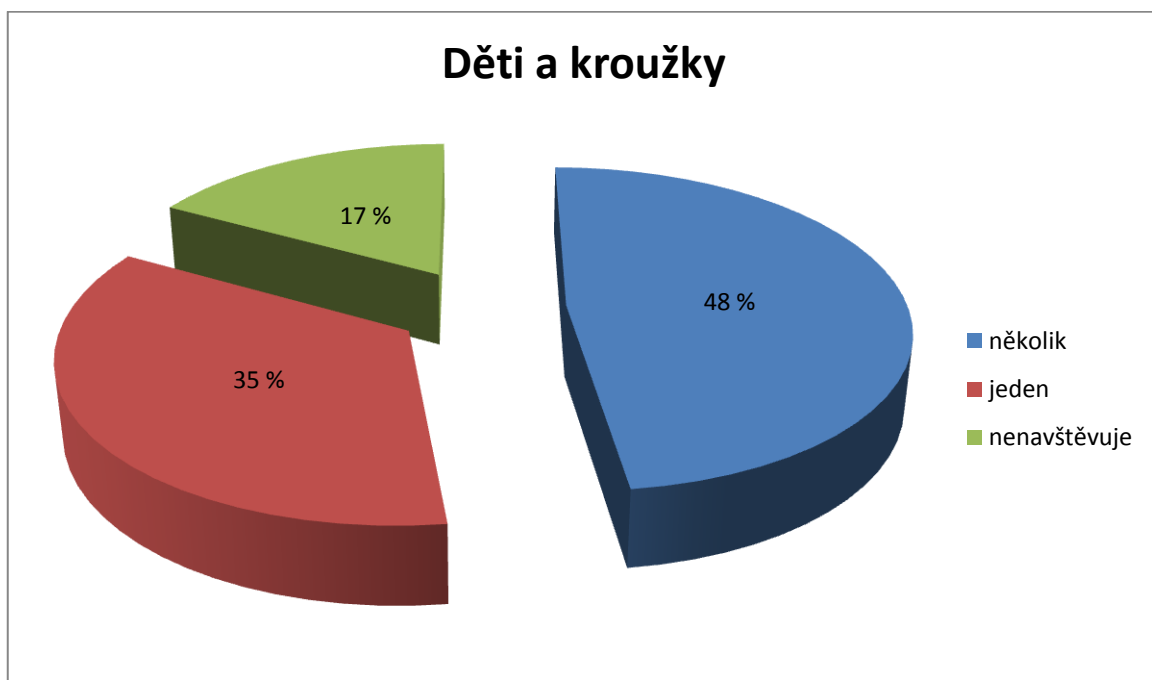
Z výzkumného šetření vyplynulo, že 47 rodičů (58 %) by mělo zájem o tyto nadstandardní nabídky, dále 23 rodičů (28 %) odpovědělo spíše ano, že by uvítali tyto nabídky. 6 rodičů (8 %) uvedlo, že by nabídky spíše neuvítali a 5 rodičů (6 %) nemají vůbec zájem o nadstandardní nabídky. Hlavním důvodem nezájmu bylo uvedeno, že jsou tyto nabídky pro ně finančně náročnější.

Otázka č. 5: Informuje Vás dostatečně vychovatel/ka o: (možnost více odpovědí)

Graf č. 5 – Informovanost rodičů

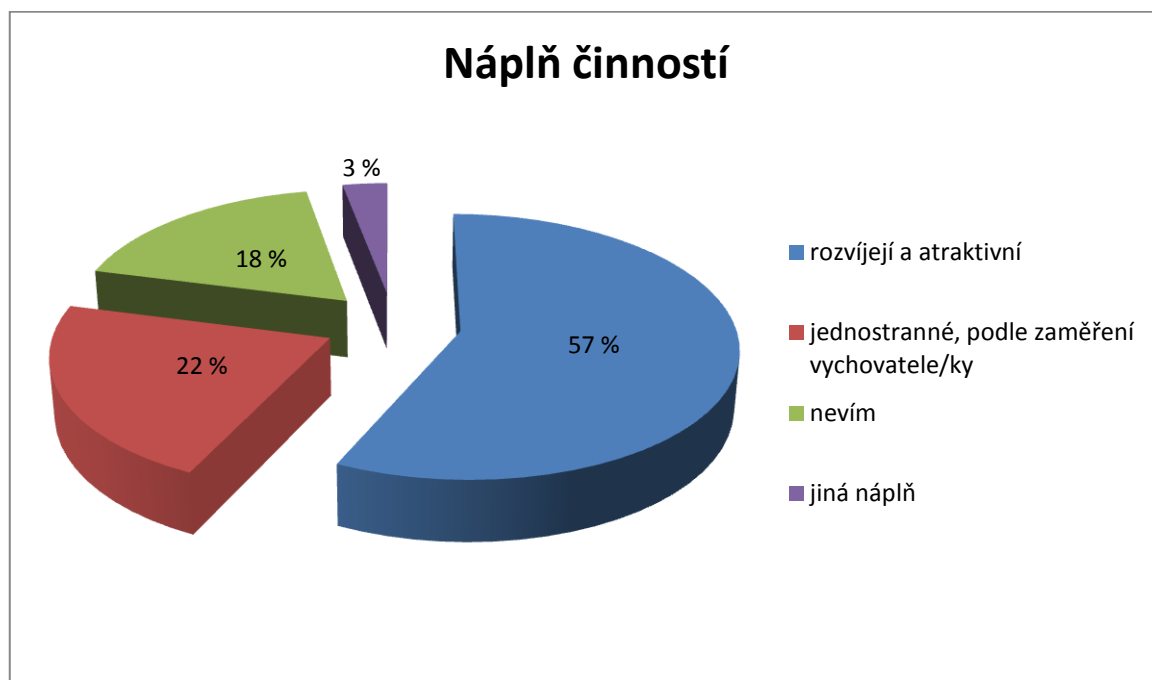
Z celkového počtu 162 odpovědí bylo zaznamenáno 53 zakroužkovaných tvrzení (31 %), že vychovatel dostatečně informuje rodiče o nabídce školních aktivit. 43 rodičů (27 %) uvádí, že je vychovatel informuje o pravidlech ve školní družině a 64 rodičů (40 %) je informováno o nadcházejících školních událostech jakou jsou hudební vystoupení, taneční vystoupení, apod. Pouze 2 rodičové uvedli, že nejsou informováni o žádných z těchto bodů.

Otázka č. 6: Navštěvuje Vaše dítě nějaký kroužek?

Graf č. 6 – Děti a kroužky

Na otázku, jestli Vaše dítě navštěvuje nějaký kroužek, bylo odpovězeno 39 rodiči (48 %), že jejich dítě navštěvuje několik kroužků. Dále 28 rodičů (35 %) uvedlo, že jejich děti navštěvují jeden kroužek a 14 rodičů (17 %) označili poslední možnou odpověď, která uvádí, že dítě nenavštěvuje žádný kroužek. Tito rodiče doplnili odůvodnění nenavštěvování kroužku. Mezi nejčastější odůvodnění patřilo, že jejich dítě nejeví zájem, je líné a nebaví ho to.

Otázka č. 7: Jakou náplň mají tyto činnosti? (pokud dítě navštěvuje kroužek)

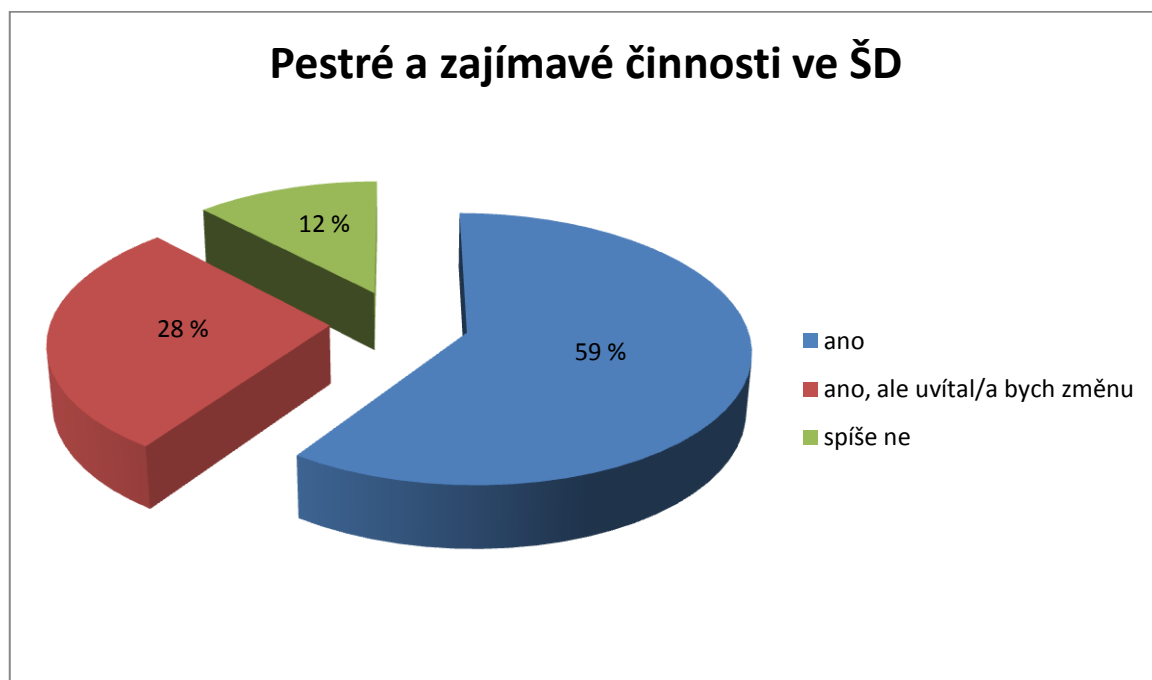

Graf č. 7 – Náplň činností

Tato otázka byla zaměřena na náplň činností, probíhajících v rámci kroužku. Výzkumné šetření této otázky vychází z názoru 67 rodičů dětí, navštěvujících nějaký kroužek. Podle názoru 53 rodičů (57 %) jsou kroužky atraktivní a rozvíjí. Dalších 15 rodičů (22 %) uvedlo, že činnosti jsou jednostranné a jsou zaměřeny podle zájmů vychovatele.

Následujících 12 rodičů (18 %) neví, jakou náplň tyto činnosti obsahují a 2 rodičové (3 %) uvedli, že kroužky disponují jinou náplní. Dle jejich názoru jsou činnosti např. příliš jednoduché až triviální, vzdělávací nebo výchovné.

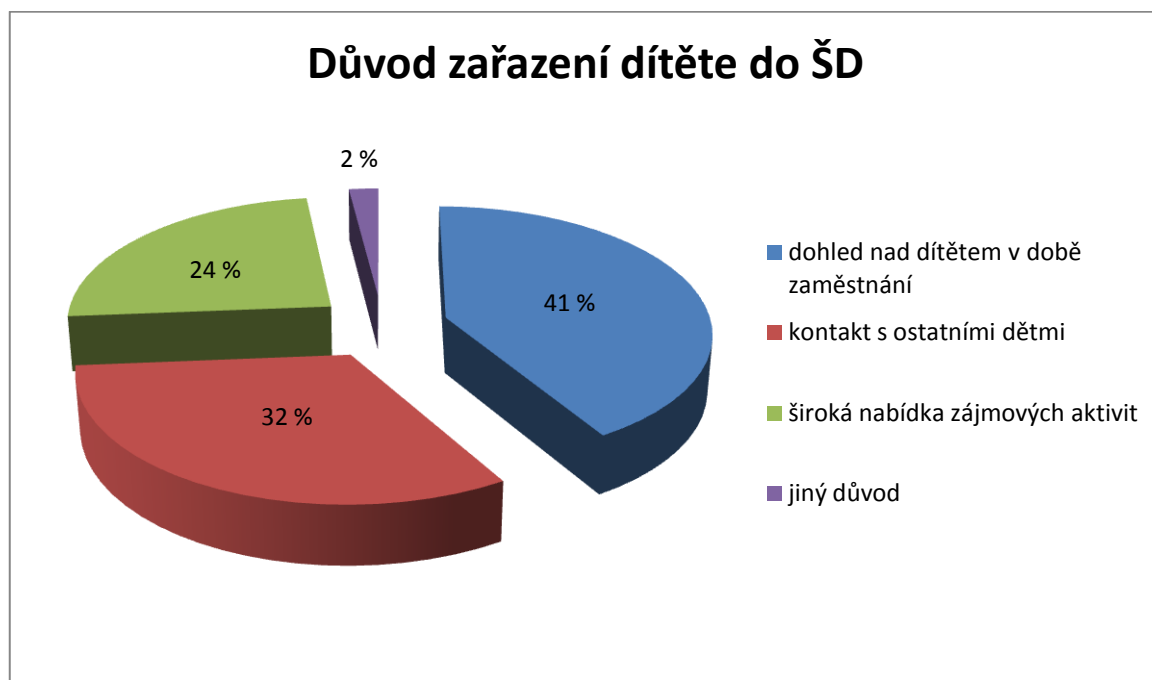
Otázka č. 8: Je nabídka činností ve ŠD dostatečně pestrá a zajímavá?

Graf č. 8 – Pestré a zajímavé činnosti ve ŠD

Za dostatečně pestrá a zajímavá nabídku činností ve ŠD považuje 48 rodičů (59 %). Následujících 23 rodičů (28 %) považuje také činnosti za dostatečně pestrá a zajímavá, ale uvítali by nějakou změnu. Na závěr 10 rodičů (12 %) uvedlo, že spíše nepovažují činnosti za dostatečně pestrá a zajímavá.

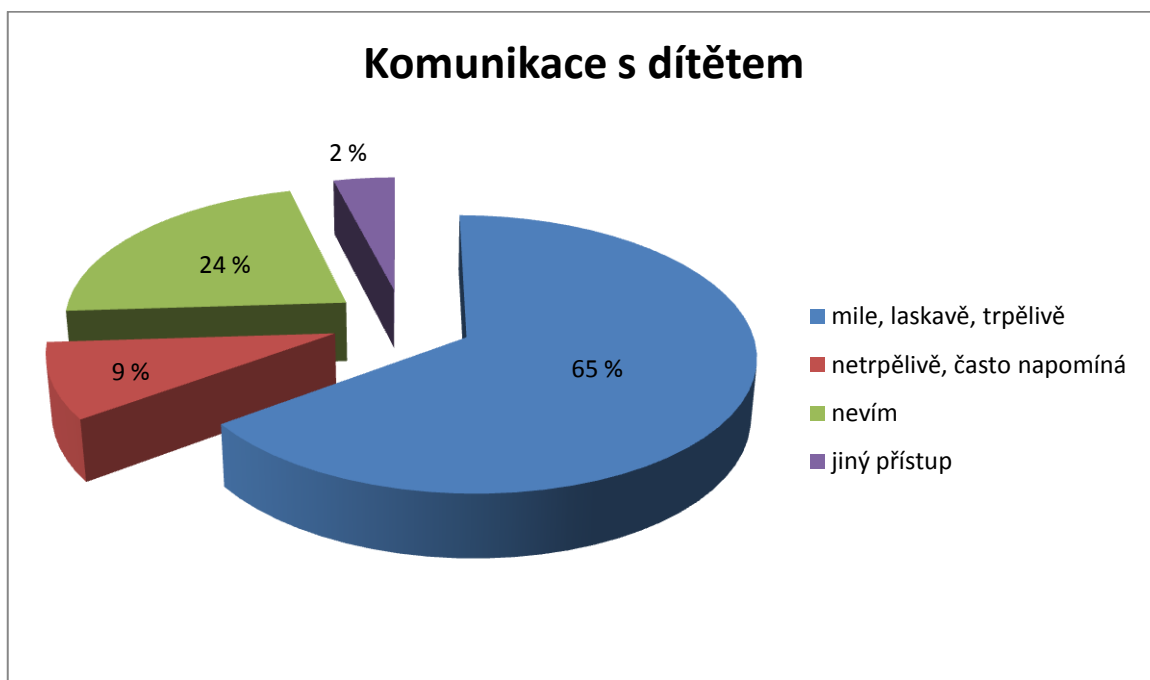
Otázka č. 9: Z jakého důvodu bylo Vaše dítě zařazeno do ŠD? (možnost více odpovědí)

Graf č. 9 – Důvod zařazení dítěte do ŠD

Celkem bylo uvedeno 141 odpovědí. Nejčastějším důvodem byl očekávaný dohled nad dítětem v době zaměstnání, který uvedlo 58 rodičů (41 %). Druhou nejčtenější odpovědí byl kontakt s ostatními dětmi, kdy tento bod byl označen 45 rodiči (32 %). Pro následujících 35 rodičů (24 %) bylo jedním z důvodů zařazení dítěte do školní družiny široká nabídka zájmových aktivit. 3 rodičové (2 %) uvedli jiný důvod zařazení, např., že jedno z dětí chtělo navštěvovat školní družinu se svým sourozencem nebo dítě pocházelo z početné rodiny a matka si chtěla částečně ulevit v denních povinnostech.

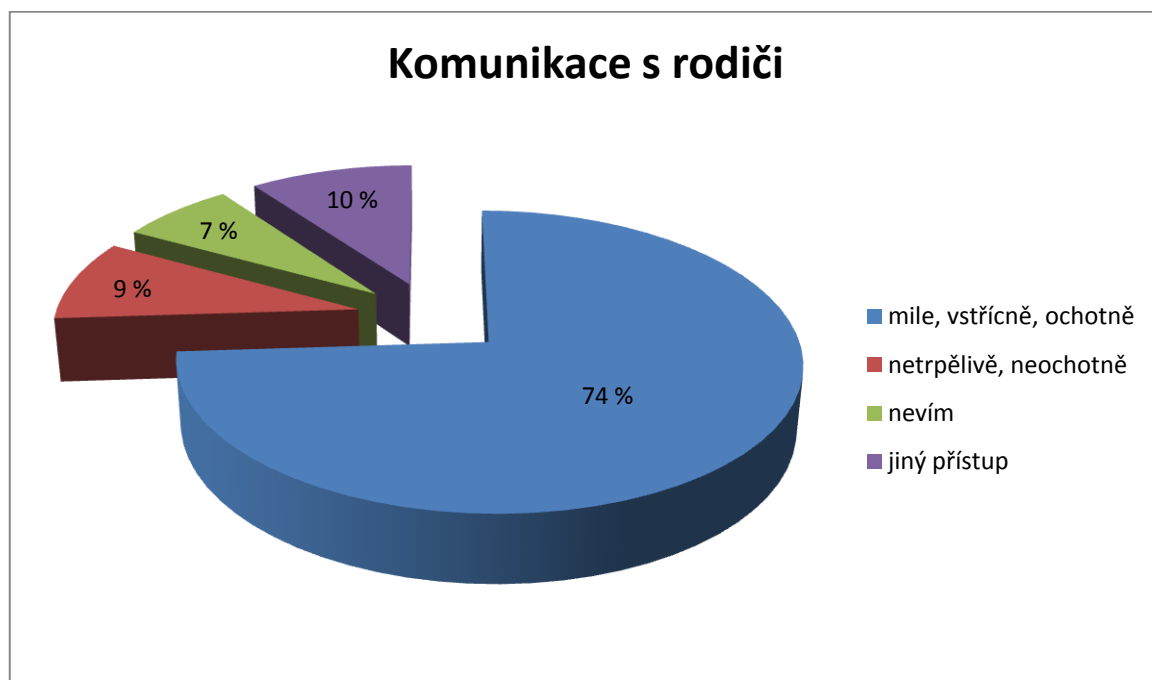
Otázka č. 10: Vystupuje vychovatel/ka vůči Vašemu dítěti:

Graf č. 10 – Komunikace s dítětem

Z výzkumného šetření vyplývá, že 53 rodičů (65 %) uvedlo, že vychovatel komunikuje a vystupuje vůči jejich dětem mile, laskavě a trpělivě. Druhou nejpočetnější odpovědí byla třetí možnost nevím, kdy odpovědělo 19 rodičů (23 %). Dále 7 rodičů (9 %) tvrdí, že vychovatel přistupuje k dětem netrpělivě a často je napomíná. Jiný přístup označili 2 rodičové (2 %). Jeden z těchto rodičů doplnil jako jiný přístup, že se vychovatel chová příliš kamarádsky a u druhého rodiče jiný přístup nebyl uveden.

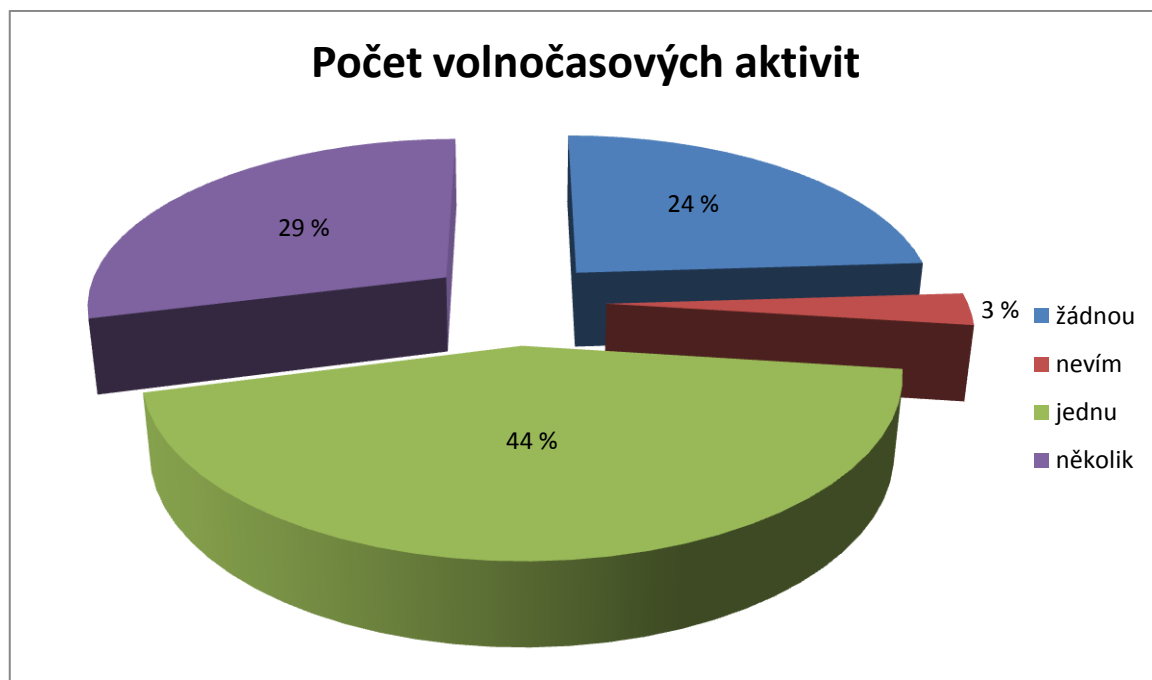
Otázka č. 11: Vystupuje vychovatel/ka vůči Vaší osobě:

Graf č. 11 – Komunikace s rodiči

Následujících 60 rodičů (74 %) uvedlo, že vychovatel vystupuje vůči jejich osobě mile, vstřícně a ochotně. Dalších 7 rodičů (9 %) při komunikaci s vychovatelem pocítuje jeho/její netrpělivost a neochotu. 6 rodičů (7 %) neví, jakým způsobem přistupuje vychovatel k jejich osobě. Dále, 8 rodičů (10 %) tvrdí, že vychovatel přistupuje k jejich osobě příliš vyzývavě, kamarádsky, neprofesionálně, osobitě. Protikladem byla odpověď, kdy bylo uvedeno, že vychovatelka přistupuje k osobě rodiče profesionálně a zdvořile.

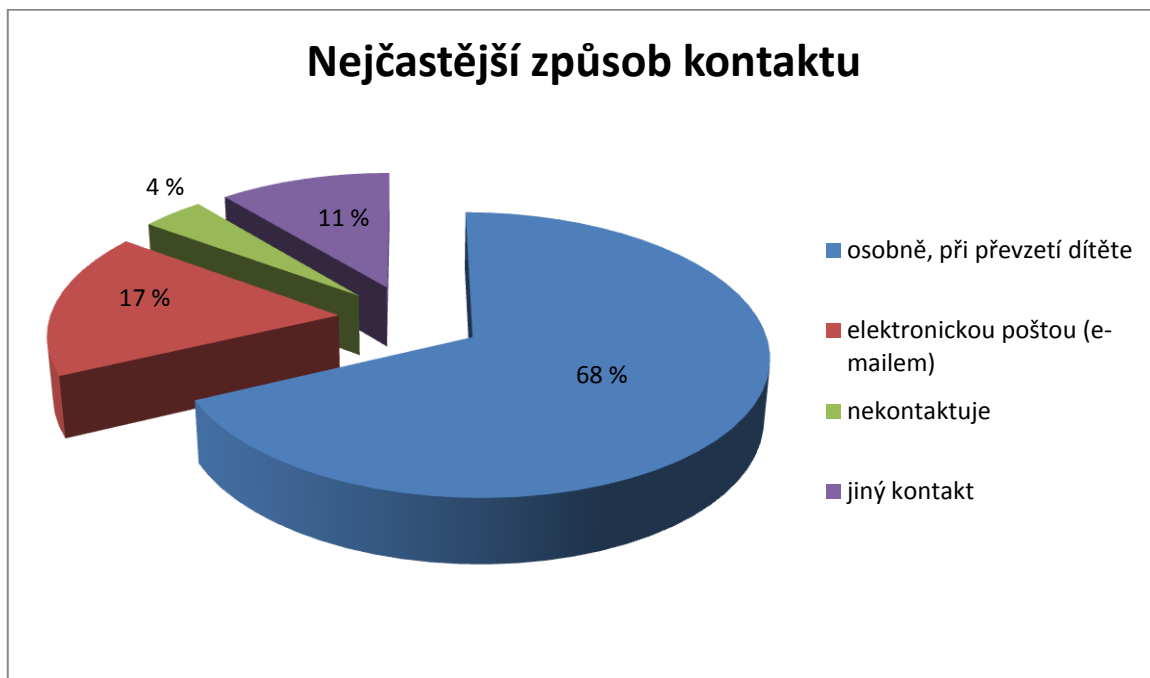
Otázka č. 12: Kolik volnočasových aktivit má Vaše dítě? (pokud dítě nenavštěvuje kroužek ve ŠD)

Graf č. 12 - Počet volnočasových aktivit

U této otázky odpovídali i rodičové, kterým děti pravidelně dochází na zájmové kroužky. Z celkových uvedených odpovědí (75 zakroužkovaných odpovědí) 18 rodičů (24 %) uvedlo, že jejich dítě nemá žádnou jinou volnočasovou aktivitu. 2 rodičové (3 %) neví o volnočasových aktivitách svého dítěte. Dále pak 33 rodičů (44 %) uvádí, že jejich dítě provozuje alespoň jednu volnočasovou aktivitu a 22 rodičů (29 %) provozují jejich děti několik zájmových aktivit např. malování, fotbal, PC, jízda na kole, atd.

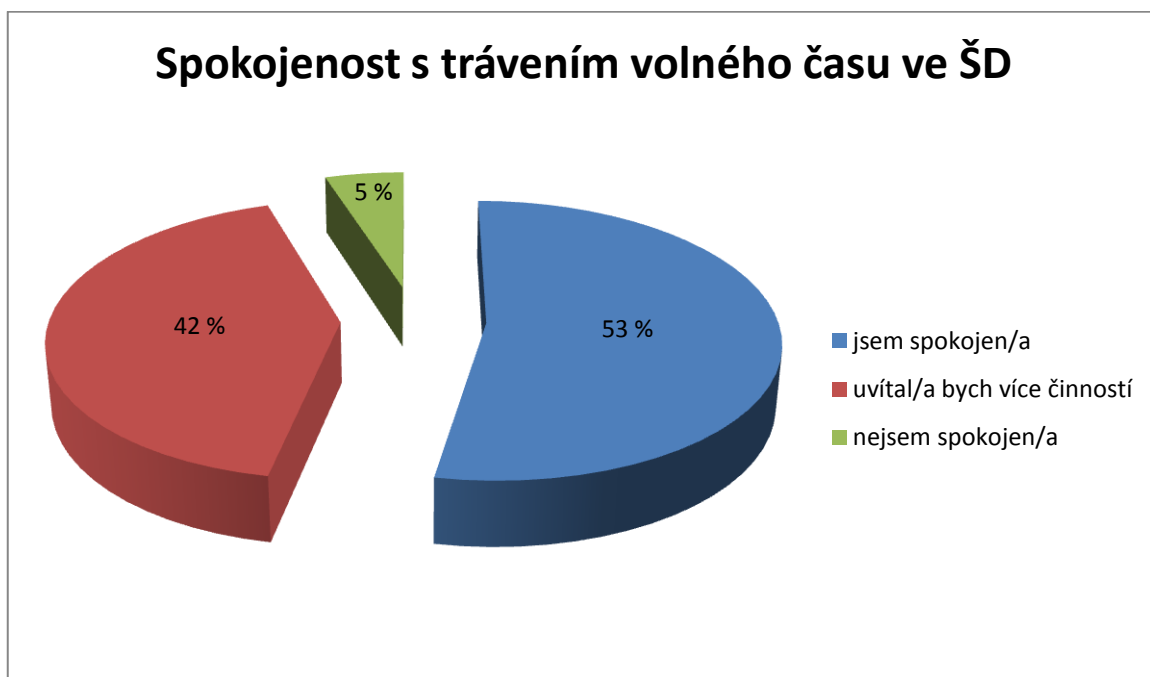
Otázka č. 13: Vychovatel/ka Vás nejčastěji kontaktuje:

Graf č. 13 – Nejčastější způsob kontaktu

Nejčastějším způsobem kontaktu je osobní, při převzetí dítěte, kdy tuto možnost označilo 55 rodičů (68 %). Druhým nejčastějším způsobem kontaktu mezi rodičem a vychovatelem je posílání emailů elektronickou poštou, kdy zakroužkovalo tuto možnost 14 rodičů (17 %). 3 rodičové (4 %) uvedli, že je vychovatel vůbec nekontaktuje. Dále 9 rodičů (11 %) uvedlo, že jsou s vychovatelem v jiném kontaktu, nejčastěji bylo uvedeno telefonicky.

Otázka č. 14: Jste spokojeni se způsobem trávení volného času dítěte ve ŠD?

Graf č. 14 – Spokojenost s trávením volného času ve ŠD

Spokojenost s trávením volného času ve ŠD vyjádřilo 43 rodičů (53 %). Dále následujících 34 rodičů (42 %) je částečně spokojeno s trávením volného času svých dětí ve ŠD, ale uvítalo by více činností. 4 rodičové (5 %) uvedli, že nejsou spokojeni s trávením volného času ve ŠD. Jako důvod uvedli, že děti málo chodí na procházky, dále by si rodičové přáli více výtvarných a keramických výrobků na chodbách ŠD.

6 SHRUTÍ A DOPORUČENÍ

Na základě získaných a analyzovaných odpovědí jsme si mohli zodpovědět stanovené výzkumné otázky tohoto výzkumného šetření.

1. Jaký vztah měli rodiče ke školní družině?

Z výzkumného šetření vyplývá, že z dotazovaných rodičů celkem 65 rodičů navštěvovalo školní družinu. Z těchto 65 rodičů většina navštěvovala školní družinu ráda. Pozitivní vzpomínky z dětství rodičů na školní družinu mohou do jisté míry ovlivnit a motivovat rodiče pro zařazení svého dítěte do školní družiny. Ovšem nevyvracíme, že i negativní vzpomínky musí být překážkou pro zařazení dítěte do školní družiny.

2. Jaký je názor rodičů na trávení volného času ve školní družině?

V oblasti mimoškolní výchovy došlo v posledních letech k rychlému vývoji, přesto volný čas zůstává jedinečnou a nenahraditelnou součástí každodenního života dětí. Jedná se o čas na odpočinek, regeneraci fyzických a psychických sil, poznávání světa, na naplňování zájmů a potřeb. Dle výzkumného šetření můžeme říci, že 43 rodičů vyjádřilo spokojenost s trávením volného času ve školní družině, dále 34 rodičů by uvítali změnu. Zanedbatelná část rodičů je spíše nespokojena s trávením volného času svého dítěte ve školní družině. Při další otázce týkající se pestrosti a zajímavosti činností ve ŠD odpovědělo následujících 23 rodičů, že považuje činnosti za dostatečně pestré a zajímavé, ale uvítali by nějakou změnu a 10 rodičů uvedlo, že spíše nepovažují činnosti za dostatečně pestré a zajímavé. Snahou o zpestření volného času ve ŠD může být zařazení dítěte do kroužku. Na otázku kolik kroužků navštěvuje vaše dítě, bylo odpovězeno 39 rodiči, že jejich dítě navštěvuje několik kroužků, 28 rodičů uvedlo jeden kroužek a 14 rodičů tvrdí, že jejich dítě nenavštěvuje žádný kroužek. Odůvodněním tohoto nezájmu o kroužky byla lenost dětí a neochota zkusit něco nového. Dle Pávkové (2002, s. 118) tento nezájem a pasivita je nevhodným prožíváním volného času a může vést ke vzniku potíží v chování, nedostatku sebevědomí a sebeúcty. V tomto případě je nejdůležitější motivace. Rodiče by měly působit jako vzor pro dítě. Také je zanedbatelné kamarádské prostředí, ve kterém si dítě vytváří nová přátelství a party. Dalším způsobem zpestření volnočasových aktivit probíhajících ve ŠD mohou být „nadstandardní“ nabídky. Z výzkumného šetření vyplynulo, že z celkových 107 zakroužkovaných odpovědí patří konání výletů mezi nejčtenější odpovědi. Tyto výlety byly označeny 39 krát. Mezi druhou nejčastěji využívanou nadstandardní nabídkou je řazení do družiny, kdy odpovědělo 25 rodičů. Konání exkurzí zaznačilo 21 rodičů a 22

rodičů tvrdí, že školní družina tyto nabídky nevyužívá. Zájem o tyto nabídky vyjádřilo 47 rodičů, dále 23 rodičů odpovědělo, že by spíše uvítali tyto nabídky. Zbylí rodičové nemají zájem o tyto nadstandardní nabídky. Hlavním důvodem nezájmu bylo uvedeno, že jsou tyto nabídky pro ně finančně náročnější.

3. Jaká je informovanost rodičů o kroužcích?

V rámci výzkumného šetření bylo zaznamenáno 53 zakroužkovaných tvrzení, že vychovatel dostatečně informuje rodiče o nabídce školních aktivit. Pouze 2 rodičové uvedli, že nejsou informováni. Další otázkou v dotazníku jsme se ptali na náplň těchto kroužků. Podle 53 rodičů jsou kroužky atraktivní a rozvíjí, dalších 15 rodičů uvedlo, že jsou jednostranné, podle zaměření vychovatele. O jakou náplň těchto kroužku se jedná, neví 12 rodičů a 2 rodičové uvedli, že kroužky mají jinou náplň. Dle jejich názoru jsou činnosti např. příliš jednoduché až triviální, vzdělávací a výchovné.

4. Jaký je způsob komunikace mezi vychovatelem a rodičem?

Hájek (2003, s. 70 - 71) tvrdí, že spolupráce ŠD s rodiči je velmi důležitá, protože rodiče jsou partnery při výchově dětí. Tento partnerský vztah je založen na vzájemné informovanosti, komunikaci a respektování. Vychovatel musí umět informovat a přijímat informace od rodičů. Více, jak polovina rodičů uvedla, že vychovatel vystupuje vůči jejich osobě mile, vstřícně a ochotně. Dalších 7 rodičů při komunikaci s vychovatelem pociťuje jeho/její netrpělivost a neochotu. 6 rodičů neví, jakým způsobem přistupuje vychovatel k jejich osobě. Dále, 8 rodičů tvrdí, že vychovatel přistupuje k jejich osobě příliš vyzývavě, kamarádsky, neprofesionálně, osobitě, ale také profesionálně a zdvořile. Zaměřili jsme se i na nejčastější způsob komunikace mezi vychovatelem a rodičem. Nejčastějším způsobem kontaktu je osobní, při převzetí dítěte, kdy tuto možnost označilo 55 rodičů. Druhým nejčastějším způsobem kontaktu mezi rodičem a vychovatelem je posílání emailů elektronickou poštou, kdy zakroužkovalo tuto možnost 14 rodičů. Dále 9 rodičů uvedlo, že jsou s vychovatelem v jiném kontaktu, nejčastěji bylo uvedeno telefonicky. Zanedbatelná část rodičů uvedla, že je vychovatel vůbec nekontaktuje. Důležitá je nejen vhodná komunikace s rodiči, ale i s dítětem. Dle Hájka (2003, s. 86 – 87) vychovatel nejen naslouchá hovořící osobě, ale také zaujímá dotazovací postoj. Podstatné je, aby vychovatel pochopil, co žák v danou chvíli cítí a co si doopravdy myslí. Následující výzkumné šetření vypovědělo, že 53 rodičů uvedlo, že vychovatel komunikuje a vystupuje vůči jejich dětem mile, laskavě a trpělivě. Druhou nejpočetnější odpovědí byla třetí možnost nevím, kdy odpovědělo 19 ro-

dičů. Dále 7 rodičů tvrdí, že vychovatel přistupuje k dětem netrpělivě a často je napomíná. Jiný přístup označili 2 rodičové. Jeden z těchto rodičů doplnil jako jiný přístup, že se vychovatel chová příliš kamarádsky a u druhého rodiče jiný přístup nebyl uveden.

5. Jaký je důvod zařazení dítěte do školní družiny?

Jednou z proměn současné rodiny je pracovní vytížení rodičů a z těchto důvodů 58 rodičů uvedlo, že je jejich dítě zařazeno do školní družiny. Pávková (2002, s. 114) uvádí, že docházka především menších dětí do ŠD je pro většinu rodičů nutností, aby byla zajištěna základní péče a dozor nad dítětem v době zaměstnání. Druhou nejčtenější odpovědí byl kontakt s ostatními dětmi, kdy tento bod byl označen 45 rodiči. Pro následujících 35 rodičů bylo jedním z důvodů zařazení dítěte do školní družiny široká nabídka zájmových aktivit. 3 rodičové uvedli jiný důvod zařazení, např., že jedno z dětí chtělo navštěvovat školní družinu se svým sourozencem nebo dítě pocházelo z početné rodiny a matka si chtěla částečně ulevit v denních povinnostech.

Tato bakalářská práce může posloužit jako zpětná vazba pro vychovatele školních družin, ale také pro rodiče. Mezi doporučení pro praxi jsme zařadili, aby vychovatelé se snažili vytvořit možno, co nejvíce nápaditých činností a tím pádem odstranili jednostrannost a monotónnost kroužků a činností ve ŠD. K povzbuzení dětí o zájem kroužků a činností ve ŠD je vhodná dostatečná motivace, a to nejen ze strany vychovatelů, ale i rodičů. Jako prvotní krok je vhodné začít v rodině s volnočasovými aktivitami, které následně motivují děti docházet do školních kroužků. Jako další možné doporučení uvádíme, že vychovatel by měl pokud možno více informovat rodiče o kroužcích, pravidlech ŠD, atd. Doporučujeme rozesílat emaily nebo aktualizovat webové stránky školní družiny.

ZÁVĚR

Bakalářská práce byla zaměřena na školní družinu pohledem rodičů. V teoretické části jsme maximálně čerpali z dostupné literatury. Teoretická část je rozdělena na tři kapitoly, přičemž první kapitola nás seznamuje s pojmem rodina, jeho různými náhledy a zaměřuje se na základní rozdělení rodiny. Jelikož dochází v současné době k vyššímu nátlaku a požadavkům na rodiče, může dojít k nenaplňování funkcí rodiny. Těmito změnami se zabýváme v následujících kapitolách. Jednou z těchto změn je zatížení rodičů pracovními aktivitami, což vede k časovému zaneprázdnění a rodiče se nedostatečně věnují svým dětem. Proto jako následující kapitolu jsme zvolili téma, týkající se volného času. Volný čas je nezbytný a hraje velmi důležitou roli v životě dětí a mládeže. Dále jsme se zaměřili na vztah volného času a rodiny, která by měla být pro dítě vzorem. Dítě se může naučit plnohodnotně využívat volný čas nejen od rodičů, ale také zařízení pro výchovu mimo vyučování se podílí na utváření zdravého životního stylu u dětí. Jedním z těchto zařízení je školní družina, které je věnována samotná kapitola. Definujeme školní družinu a její cíle. Dále popisujeme činnosti probíhající ve školní družině. Na závěr teoretické části jsme se zaměřili na prostředí ŠD, kde jsme zahrnuli nejen prostory a vybavení, ale také osobnost vychovatele.

Praktickou částí jsme chtěli dosáhnout zodpovězení hlavní a dílčích výzkumných otázek. Výzkumné šetření probíhalo kvantitativní metodou, formou nestandardizovaných dotazníků. Celkem bylo získáno 81 dotazníků, které byly vyhodnoceny. Z výzkumné práce vyplývá, že 80 % rodičů navštěvovalo ve svém dětství školní družinu. Z těchto rodičů vypověděla většina, že navštěvovali školní družinu ráda. Dalším výsledkem této práce bylo, že 52 % rodičů vyjádřilo spokojenost s trávením volného času ve ŠD a 42 % rodičů je také spokojena s volným časem ve ŠD, ale uvítala by nějakou změnu. Většina dětí pravidelně dochází do kroužků, přičemž 18 % rodičů neví, jakou náplň tyto kroužky mají. Zaměřili jsme se na počet volnočasových aktivit, kdy bylo zajímavým zjištěním, že 24 % dětí nemá žádnou volnočasovou aktivitu. Více, jak polovina rodičů uvedla, že by měla zájem o nadstandardní nabídky, mezi které patří výlety, exkurze, spaní ve družině, apod. Skoro všichni rodičové jsou dostatečně informováni o kroužcích, pravidlech ŠD a nadcházejících událostech. Pouze zanedbatelná část rodičů uvedla, že nejsou informováni. Odpovědí na další výzkumnou otázku je, že více, jak polovina rodičů uvedla, že vychovatel přistupuje v komunikaci mile, vstřícně a ochotně. Související otázka se ptala na komunikaci mezi vychovatelem a dětmi, kdy nejčtenější odpovědí bylo, že vychovatel komunikuje s dětmi mile, laskavě a trpělivě.

Pro nás překvapujícím zjištěním bylo, že 24 % rodičů nevědělo, jakým způsobem vychovatel komunikuje s dětmi. Na poslední výzkumnou otázku, jaký byl důvod zařazení dítěte do ŠD, tvořily 3 nejčtenější odpovědi, avšak od sebe děleny nevýrazným rozdílem. Mezi tyto odpovědi řadíme dohled nad dítětem v době zaměstnání, kontakt s ostatními dětmi a široká nabídka zájmových aktivit.

Na závěr můžeme konstatovat, že pohled rodičů na školní družinu je převážně pozitivní.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] BALKOVÁ, Krista, 2006. *Náměty pro školní družinu: konkrétní činnosti v 10 tematických projektech*. Praha: Portál. ISBN 80-7367-064-X.
- [2] ČABALOVÁ, Dagmar, 2011. *Pedagogika*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-2993-0.
- [3] ČERMÁKOVÁ, Dagmar et al, 2000. *Proměny současné české rodiny*. Praha: Slon. ISBN 80-85850-93-1.
- [4] HÁJEK, Bedřich, Jiřina, PÁVKOVÁ, et al, 2007. *Školní družina*. Vyd. 2. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-900-2.
- [5] HOFBAUER, Břetislav, 2004. *Děti, mládež a volný čas*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-927-5
- [6] CHRÁSKA, Miroslav, 2007. *Metody pedagogického výzkumu: Základy kvantitativního výzkumu*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-1369-4.
- [7] JANDOUREK, Jan, 2012. *Slovník sociologických pojmů: 610 hesel*. ISBN 978-80-247-3679-2.
- [8] KRAUS, Blahoslav, 2008. *Základy sociální pedagogiky*. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-383-3.
- [9] MATOUŠEK, Oldřich, 2003. *Rodina jako instituce a sociální síť*. Vyd. 3. Praha: Slon. ISBN 80-86429-19-9.
- [10] MATOUŠEK, Oldřich, 2014. *Hodnocení ohroženého dítěte a rodiny: v kontextu plánování péče*. Vyd. 2. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0522-7.
- [11] MOŽNÝ, Ivo, 1990. *Moderní rodina: mýty a skutečnosti*. Brno: Blok. ISBN 80-7029-018-8.
- [12] MOŽNÝ, Ivo, 2002. *Sociologie rodiny*. Vyd. 2. Praha: Slon. ISBN 80-86429-05-9.
- [13] MOŽNÝ, Ivo, 2006. *Rodina a společnost*. Praha: Slon. ISBN 80-86429-58-X.
- [14] PÁVKOVÁ, Jiřina a Bedřich, HÁJEK, 2003. *Školní družina*. Praha: Portál. ISBN 80-717-8751-5.
- [15] PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času*. IN: PÁVKOVÁ, J., B. HÁJEK a B. HOFBAUER, 2002. *Volný čas*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-711-6.

- [16] PÁVKOVÁ, Jiřina. Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času. IN: PÁVKOVÁ, J., A. PAVLÍKOVÁ a V. HRDLIČKOVÁ, 2002. *Výchova mimo vyučování*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-711-6.
- [17] PÁVKOVÁ, Jiřina. Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času. IN: PÁVKOVÁ, J., A. PAVLÍKOVÁ, V. HRDLIČKOVÁ, HÁJEK, B. a STÁRKA, J., 2002. *Instituce pro výchovu mimo vyučování a ve volném čase*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-711-6.
- [18] PŘADKA, Milan, Dana, KNOTOVÁ a Jarmila, FALTÝSKOVÁ, 2004. *Kapitoly ze sociální pedagogiky*. Vyd. 2. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 80-210-3469-6.
- [19] SINGLY, Francois de, 1999. *Sociologie současné rodiny*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-249-1.
- [20] SOCIOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČR, 1996. *Velký sociologický slovník*. ISBN 80-7184-164-1.
- [21] VÝZKUMNÝ ÚSTAV PEDAGOGICKÝ V PRAZE, 2006. *Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání*. Praha: Tauris. ISBN 80-87000-00-5

INTERNETOVÉ ZDROJE

- [22] ČESKO. Zákon č. 561 ze dne 24. září 2004 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) [online]. © 11.10.2013 [cit. 2015-02-27]
- [23] MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. Zájmové vzdělávání. www.msmt.cz [online]. © 2013 – 2015 [cit. 2015-02-15]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/mladez/skolni-druziny>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

APOD A podobně.

RESP Respektive.

ŠD Školní družina.

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1 - Docházka rodičů do školní družiny.....	27
Graf č. 2 - Vztah rodičů ke školní družině, kterou navštěvovali	28
Graf č. 3 – Nadstandardní nabídky ŠD	29
Graf č. 4 – Zájem o nadstandardní nabídky.....	30
Graf č. 5 – Informovanost rodičů.....	31
Graf č. 6 – Děti a kroužky.....	32
Graf č. 7 – Náplň činností.....	33
Graf č. 8 – Pestré a zajímavé činnosti ve ŠD.....	34
Graf č. 9 – Důvod zařazení dítěte do ŠD	35
Graf č. 10 – Komunikace s dítětem	36
Graf č. 11 – Komunikace s rodiči	37
Graf č. 12 - Počet volnočasových aktivit.....	38
Graf č. 13 – Nejčastější způsob kontaktu	39
Graf č. 14 – Spokojenost s trávením volného času ve ŠD.....	40

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha PI - Dotazník

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

Vážení rodiče,

Prosím Vás o vyplnění tohoto dotazníku. Jsem studentka třetího ročníku Sociální pedagogiky na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně a dotazník mi poslouží jako podklad pro moji bakalářskou práci. Dotazník je zcela anonymní a neexistuje správná či špatná odpověď.

Děkuji Vám za vyplnění dotazníku

Valigurová Lucie

1. Navštěvoval/a jste Vy sám/a někdy školní družinu?

- a) každý den
- b) několikrát do týdne
- c) několikrát do měsíce
- d) nikdy

2. Navštěvoval/a jste ji rád/a?

- a) ano, rád/a
- b) ne, uveďte důvod

3. Využívá Vaše družina „nadstandardních“ nabídek jako jsou: (možnost více odpovědí)

- a) exkurze
- b) výlety
- c) spaní ve družině
- d) nevyužívá

4. Uvítal/a byste tyto „nadstandardní“ nabídky?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) ne, uveďte důvod

5. Informuje Vás dostatečně vychovatel/ka o: (možnost více odpovědí)
- a) nabídce školních aktivit (kroužcích)
 - b) pravidlech školní družiny
 - c) nadcházejících školních událostí (hudební vystoupení, atd.)
 - d) nikoliv, neinformuje
6. Navštěvuje Vaše dítě nějaký kroužek?
- a) ano, několik
 - b) ano, jeden
 - c) nenavštěvuje, uveďte důvod
7. Jakou náplň mají tyto činnosti? (pokud dítě navštěvuje kroužek)
- a) rozvíjejí a jsou atraktivní
 - b) jednostranné, podle zaměření vychovatele/ky
 - c) nevím
 - d) jiná náplň, uveďte
8. Je nabídka činností ve ŠD dostatečně pestrá a zajímavá?
- a) ano
 - b) ano, ale uvítal/a bych změnu
 - c) spíše ne
 - d) ne, uveďte důvod
9. Z jakého důvodu bylo Vaše dítě zařazeno do ŠD? (možnost více odpovědí)
- a) dohled nad dítětem v době zaměstnání
 - b) kontakt s ostatními dětmi
 - c) široká nabídka zájmových aktivit
 - d) jiný důvod, uveďte
10. Vystupuje vychovatel/ka vůči Vašemu dítěti:
- a) mile, laskavě, trpělivě
 - b) netrpělivě, často napomíná děti
 - c) nevím
 - d) jiný přístup, uveďte

11. Vystupuje vychovatel/ka vůči Vaší osobě:

- a) mile, vstřícně, ochotně
- b) netrpělivě, neochotně
- c) nevím
- d) jiný přístup, uveďte

12. Kolik volnočasových aktivit má Vaše dítě? (pokud dítě nenavštěvuje kroužek ve ŠD)

- a) žádnou
- b) nevím
- c) jednu
- d) několik, uveďte příklad

13. Vychovatel/ka Vás nejčastěji kontaktuje:

- a) osobně, při převzetí dítěte
- b) elektronickou poštou (e-mailem)
- c) nekontaktuje
- d) jiný kontakt, uveďte

14. Jste spokojeni se způsobem trávení volného času dítěte ve ŠD?

- a) ano, jsem spokojen/a
- b) ano, ale uvítal/a bych více činností
- c) nejsem spokojen/a, uveďte důvod